

Vittnesmål av Robert Loos om den alsassiska identiteten

Källa: Institut National de l'Audiovisuel (Ina), Frankrike

Intervjupersonen nämner både första och andra världskriget ("dernière guerre", "drôle de guerre", det sistnämnda en benämning på början av det andra världskriget). Han nämner även att han var fransman i 45 år mellan de båda krigen, medan det i själva verket var en period på 21 år (1919–1940). I meningen "Et enfin, maintenant, à cette dernière guerre, enfin heureusement tout allait bien", bör "à" tolkas som "après".

"Jag måste säga att som Alsacebo, född 1896 – och nu är det 1988 – så har jag gått igenom allt som en Alsacebo kan tvingas uthärda. Fram till att jag var 22 år, efter kriget, var vi tyskar. Alla studier, ja allt nollställdes. Vi fick börja om från noll. Vi var fransmän i prick 45 år tror jag. Och knappt hade saker och ting börjat fungera för oss i Alsace så var det dags för krig igen. Nazistregimen invaderade oss och allt var fel. 'Ni är tyskar', sa de till oss! Men vi accepterade det inte! Det som var särskilt smärtsamt för oss Alsacebor [...] i fråga om moraliska principer och nationalitet var att vi inte visste vilka gudar vi skulle tillbedja! Sa de andra att något var rätt så var det fel, och tvärtom. Framför allt för de unga var det en moralisk konflikt. Vi hade ingen aning om vilket håll vi skulle gå. Och till slut, efter det sista kriget, blev det äntligen bra igen. Men vi, jag, bytte nationalitet fyra gånger, fyra gånger bytte jag uniform! Jag tvingades strida i Ryssland 1915, dit skickades jag i tysk uniform. Och i det sista kriget bar jag den franska uniformen, jag stred vid Rhen. Men det gav ingenting, det var ett 'låtsaskrig'. Men nu har vi äntligen lugn och ro. Jag brukar prata med en massa människor och nu är vi lyckliga att vi äntligen har fått ett hem. Och att vi ser att våra båda grannar – om jag törs säga det – vid Rhen äntligen är sams. Att vi har lugn och ro, att vi kan leva våra liv som alla andra har kunnat göra ... Men det kunde inte vi. Två gånger har jag sett vårt Alsace [...] skövlas. [...]"